

คู่มือห้องเรียนคุณภาพ ระดับปฐมวัย

กลุ่มงานนิเทศ ติดตาม และประเมินผล
กลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต ๑

คำนำ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต ๑ ได้จัดทำคู่มือห้องเรียนคุณภาพนี้ขึ้น เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องนำไปใช้เป็นแนวทางการดำเนินงานพัฒนาห้องเรียนให้มีบรรยากาศที่เหมาะสม ครูจัดการเรียนรู้ได้ดี นักเรียนมีคุณภาพ มีสุขภาวะที่ดี มีความสุขในการเรียนรู้ และพัฒนาโรงเรียนให้มีบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ มีระบบการบริหารจัดการที่มุ่งเน้นคุณภาพ และผลผลิตของโรงเรียนมีคุณภาพสูงตามมาตรฐานที่กำหนด มีจุดมุ่งหมายในการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดี มีความรู้ อยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุขในการดำเนินชีวิต

เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ตามกรอบแนวคิดและทิศทางการพัฒนาห้องเรียนคุณภาพ จนเกิดเป็นโรงเรียนคุณภาพส่งผลต่อคุณภาพเด็ก จึงได้จัดทำคู่มือเล่มนี้ขึ้นซึ่งได้รับคำชี้แนะจากผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต ๑ รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา และได้รับความร่วมมือด้วยดีจากศึกษานิเทศก์ทุกท่าน หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คู่มือเล่มนี้ จะเป็นแนวทาง ในการปฏิบัติงานต่อห้องเรียนและโรงเรียนในสังกัดได้เป็นอย่างดี

ขอขอบคุณคณะทำงานทุกท่านที่ได้ร่วมมือกัน จัดทำคู่มือห้องเรียนคุณภาพเล่มนี้ ขึ้นโดยโรงเรียนผู้บริหาร และครูผู้สอนสามารถนำคู่มือประเมินห้องเรียนคุณภาพเพื่อเป็นแนวทางสู่มาตรฐานการจัดการเรียนรู้ให้กับเด็กไปใช้ในการปฏิบัติงานต่อโรงเรียนและการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต ๑

กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต ๑

๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๔

สารบัญ

	หน้า
ตอนที่ 1 บทนำ.....	๑
ความเป็นมา.....	๑
วิสัยทัศน์.....	๑
พันธกิจ.....	๑
กรอบแนวคิด.....	๒
มาตรฐานการศึกษาปฐมวัย.....	๔
ปฏิทินการประเมินห้องเรียนคุณภาพพระดํปฐมวัย.....	๑๗
เกณฑ์การประเมินห้องเรียนคุณภาพพระดํปฐมวัย.....	๑๘
แบบประเมินห้องเรียนคุณภาพพระดํปฐมวัย.....	๒๔
แบบสรุปรประเมินห้องเรียนคุณภาพพระดํปฐมวัยระดับกลุ่มเครือข่าย.....	๒๗
แบบสรุปรประเมินห้องเรียนคุณภาพพระดํปฐมวัยระดับเขตพื้นที่การศึกษา.....	๒๘
แบบคำขอรับรางวัลโรงเรียนคุณภาพ.....	๒๙
แนวทางการใช้แบบประเมินห้องเรียนคุณภาพ.....	๓๑
คณะผู้จัดทำ.....	๓๓

คู่มือห้องเรียนคุณภาพ ระดับการศึกษาปฐมวัย
โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต ๑
บทนำ

ความเป็นมา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต ๑ กำหนดนโยบายในการขับเคลื่อนคุณภาพ การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพสูงขึ้น ตามรูปแบบการบริหารจัดการของเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต ๑ โดยมีเป้าหมายการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน คุณภาพห้องเรียน คุณภาพสถานศึกษา และคุณภาพสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ในด้านกายภาพ คุณภาพ สัมพันธภาพ เอกภาพ และสุภาพ ภายใต้การบริหารตามหลักธรรมาภิบาล สำหรับการขับเคลื่อนห้องเรียน ให้เป็นห้องเรียนคุณภาพเป็นเรื่องสำคัญที่จำเป็นต้องส่งเสริมสนับสนุน ให้ดำเนินการไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากการมีห้องเรียนที่มีคุณภาพส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพผู้เรียน

ดังนั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต ๑ จึงมอบหมายให้ กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา ดำเนินการเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา วิเคราะห์วิจัย ติดตามตรวจสอบ และประเมินผล การพัฒนาระบบการบริหารและการจัดการศึกษา เพื่อให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหาร และการจัดการเรียนได้อย่างมีคุณภาพเท่าเทียมกันโดยยึดโรงเรียนเป็นฐานเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการศึกษาส่งเสริมพัฒนาให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีการพัฒนาผลงานนวัตกรรมในการจัดการศึกษาและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน

วิสัยทัศน์

สร้างคุณภาพของมนุษย์ สู่สังคมอนาคตที่ยั่งยืน

พันธกิจ

- จัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติ และการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
- พัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถและมีความเป็นเลิศทางวิชาการ เพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน
- พัฒนาศักยภาพและคุณภาพผู้เรียนให้มีสมรรถนะตามหลักสูตรและคุณลักษณะในศตวรรษที่ ๒๑
- สร้างโอกาส ความเสมอภาค ลดความเหลื่อมล้ำ ให้ผู้เรียนทุกคนได้รับบริการทางการศึกษาอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม
- พัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรการศึกษาให้เป็นมืออาชีพ มีสมรรถนะด้านภาษาและการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล
- จัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs)
- พัฒนาระบบบริหารจัดการศึกษาทุกระดับ และจัดการศึกษา โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Technology) เพื่อพัฒนามุ่งสู่ Thailand ๔.๐

คู่มือห้องเรียนคุณภาพระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต ๑

กรอบแนวคิด

๑. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ เป็นกฎหมายสูงสุดในการปกครองประเทศที่ยังคงเจตนารมณ์ยึดมั่นในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข โดยได้ระบุข้อมาตราที่ต้องนำไปใช้บังคับในการจัดการศึกษา การส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษา และการเข้ารับบริการการศึกษาของประชาชน ในประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้อง คือ เด็กทุกคนได้รับการศึกษาทุกคนโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย เด็กได้รับการพัฒนา ก่อนเข้ารับการศึกษา รัฐจัดให้ได้รับการศึกษาตามความต้องการ มุ่งพัฒนาคนให้เป็นคนดี มีวินัยและมีจิตวิญญาณแห่งความเป็นครู

๒. ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๕๑ - ๒๕๘๐) เพื่อให้ประเทศไทยสามารถยกระดับการพัฒนาบรรลุตามวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” เป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง “ โดยการประเมินผลการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๕๑ - ๒๕๘๐ ประกอบด้วย ความอยู่ดีมีสุขของคนไทยและสังคมไทย ชีตความสามารถในการแข่งขัน การพัฒนาเศรษฐกิจและการกระจายรายได้ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ ความเท่าเทียม และความเสมอภาคของสังคม ความหลากหลายทางชีวภาพ คุณภาพสิ่งแวดล้อม และความยั่งยืน ของทรัพยากรธรรมชาติ และประสิทธิภาพการบริหารจัดการ และการเข้าถึงการให้บริการของภาครัฐ การพัฒนาประเทศในช่วงเวลาของยุทธศาสตร์ชาติ จะมุ่งเน้นการสร้างสมดุลระหว่างการพัฒนาความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในรูปแบบ “ประชารัฐ”

๓. แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๕๑ - ๒๕๘๐) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ เป็นแผนแม่บทเพื่อบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติเป็นแผนที่จัดทำไว้เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ตามยุทธศาสตร์ชาติ โดยจะมีผูกพันต่อหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องจะต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามนั้น รวมทั้งการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณจะต้องสอดคล้องกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

๔. แผนการปฏิรูปประเทศ แผนการปฏิรูปประเทศ จัดทำขึ้นเพื่อกำหนดกลไก วิธีการ และขั้นตอนการปฏิรูปประเทศในด้านต่าง ๆ โดยการปฏิรูปประเทศ ต้องดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ประกอบด้วยประเทศชาติมีความสงบเรียบร้อย มีความสามัคคี สังคมมีความสุข เป็นธรรม และมีโอกาส อันทัดเทียมกันเพื่อขจัดความเหลื่อมล้ำ มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ ทั้งนี้ การปฏิรูปประเทศต้องสอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับยุทธศาสตร์ชาติ

๕. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (๒๕๕๐ - ๒๕๕๔) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๕๐ - ๒๕๕๔) ได้กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมาย รวมทั้งยุทธศาสตร์การพัฒนา ๑๐ ยุทธศาสตร์ โดยมี ๕ ยุทธศาสตร์ตามกรอบยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๕๑ - ๒๕๘๐ และอีก ๕ ยุทธศาสตร์เพิ่มเติมซึ่งนี้เกิดจากการบริหารจัดการภาครัฐ

๖. แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ - ๒๕๗๙ เป็นแผนยุทธศาสตร์ด้านการศึกษาในระยะยาว โดยมุ่งจัดการศึกษาให้คนไทยทุกคนสามารถเข้าถึงโอกาสและความเสมอภาคในการศึกษาที่มีคุณภาพพัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพพัฒนากำลังคนให้มีสมรรถนะในการทำงานที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงาน และการพัฒนาประเทศเพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาได้นำไปเป็นกรอบและแนวทาง การพัฒนาการศึกษาและการเรียนรู้สำหรับพลเมืองทุกช่วงวัยตั้งแต่แรกเกิดจนตลอดชีวิต ภายใต้บริบท

คู่มือห้องเรียนคุณภาพระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต ๑

เศรษฐกิจและสังคมของประเทศและของโลกที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์ รวมทั้งความเป็นพลวัตเพื่อให้ประเทศไทยสามารถก้าวข้ามกับดักประเทศที่มีรายได้ปานกลางไปสู่ประเทศที่พัฒนาแล้ว

๗. นโยบายรัฐบาล (พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา)

คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี (พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี) แถลงต่อรัฐสภา วันพฤหัสบดีที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๒ โดยรัฐบาลได้กำหนดนโยบายในการบริหารราชการแผ่นดิน จำแนกเป็นนโยบายหลัก ๑๒ ด้าน และนโยบายเร่งด่วน ๑๒ เรื่อง ซึ่งนโยบายหลัก ๑๒ ด้าน ประกอบด้วย

- ๑) การปกป้องและเชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์
- ๒) การสร้างความมั่นคงและความปลอดภัยของประเทศและความสงบสุข ของประเทศ
- ๓) การทำนุบำรุงศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม
- ๔) การสร้างบทบาทของไทยในเวทีโลก
- ๕) การพัฒนาเศรษฐกิจและความสามารถในการแข่งขันของไทย
- ๖) การพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจและการกระจายความเจริญสู่ภูมิภาค
- ๗) การพัฒนาสร้างความเข้มแข็งจากฐานราก
- ๘) การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้และการพัฒนาศักยภาพของคนไทยทุกช่วงวัย
- ๙) การพัฒนาระบบสาธารณสุขและหลักประกันทางสังคม
- ๑๐) การฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและการรักษาสิ่งแวดล้อมเพื่อสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืน
- ๑๑) การปฏิรูปการบริหารจัดการภาครัฐ
- ๑๒) การป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ และกระบวนการยุติธรรม และ

นโยบายเร่งด่วน

๘. นโยบายรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ นางสาวตรีนุช เทียนทอง ท่านพร้อมสานต่อโครงการสำคัญอย่างเป็นรูปธรรม ดังนี้

๘.๑ รูปแบบการทำงาน “TRUST”

T	ย่อมาจาก Transparency (ความโปร่งใส)
R	ย่อมาจาก Responsibility (ความรับผิดชอบ)
U	ย่อมาจาก Unity (ความเป็นอันหนึ่งอันเดียว)
S	ย่อมาจาก Student-Centricity (ผู้เรียนเป็นเป้าหมายแห่งการพัฒนา)
T	ย่อมาจาก Technology (เทคโนโลยี)

TRUST หมายถึง ความไว้วางใจ เป็นรูปแบบการทำงานที่จะทำให้ครู บุคลากรทางการศึกษา ผู้ปกครอง ผู้เรียน และประชาชน กลับมาให้ความไว้วางใจในการทำงานของกระทรวงศึกษาธิการอีกครั้ง

๘.๒ นโยบายการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ๑๒ ข้อ

๑. การปรับปรุงหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ให้ทันสมัย และทันการเปลี่ยนแปลงของโลก ในศตวรรษที่ ๒๑ โดยมุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกระดับการศึกษาให้มีความรู้ ทักษะและคุณลักษณะที่เหมาะสมกับบริบทสังคมไทย

๒. การพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพครูและอาจารย์ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและอาชีวศึกษา ให้มีสมรรถนะทางภาษาและดิจิทัล

๓. การปฏิรูปการเรียนรู้ด้วยดิจิทัลผ่านแพลตฟอร์มการเรียนรู้ด้วยดิจิทัลแห่งชาติ (NDLP) และการส่งเสริมการฝึกทักษะดิจิทัลในชีวิตประจำวัน

๔. การพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารและการจัดการศึกษา โดยการส่งเสริมสนับสนุน สถานศึกษาให้มีความเป็นอิสระและคล่องตัว

๕. การปรับระบบการประเมินผลการศึกษาและการประกันคุณภาพ พร้อมจัดทดสอบวัดความรู้ และทักษะที่จำเป็นในการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาทั้งสายวิชาการและสายวิชาชีพ

๖. การจัดสรรและการกระจายทรัพยากรให้ทั่วถึงทุกกลุ่มเป้าหมาย รวมถึงการระดมทรัพยากร ทางการศึกษาจากความร่วมมือทุกภาคส่วน

๗. การนำกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ (NQF) และกรอบคุณวุฒิอ้างอิงอาเซียน (AQRf) สู่อุปกรณ์ปฏิบัติ เป็นการผลิตและการพัฒนากำลังคน

๘. การพัฒนาเด็กปฐมวัยให้ได้รับการดูแลและพัฒนา ก่อนเข้ารับการศึกษาเพื่อพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัย

๙. การศึกษาเพื่ออาชีพและสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ เพื่อให้ผู้จบ การศึกษาระดับปริญญาและอาชีวศึกษามีอาชีพและรายได้ที่เหมาะสมกับการดำรงชีพและคุณภาพชีวิตที่ดี มีส่วนช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันในเวทีโลกได้

๑๐. การพลิกโฉมระบบการศึกษาไทยด้วยการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ ในการจัดการศึกษาทุกระดับการศึกษา

๑๑. การเพิ่มโอกาสและการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพของกลุ่มผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษา และ ผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

๑๒. การจัดการศึกษาในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย โดยยึดหลักการเรียนรู้ตลอดชีวิต และการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

๑. มาตรฐานการศึกษาปฐมวัยเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

มาตรฐานที่ ๑ คุณภาพของเด็ก

มาตรฐานที่ ๒ กระบวนการบริหารและการจัดการ

มาตรฐานที่ ๓ การจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ

รายละเอียดดังนี้

มาตรฐานที่ ๑ คุณภาพของเด็ก

๑.๑ มีพัฒนาการด้านร่างกายแข็งแรง มีสุขนิสัยที่ดี และดูแลความปลอดภัยของตนเองได้

๑.๒ มีพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ ควบคุมและแสดงออกทางอารมณ์ได้

๑.๓ มีพัฒนาการด้านสังคม ช่วยเหลือตนเองและเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม

๑.๔ มีพัฒนาการด้านสติปัญญา สื่อสารได้ มีทักษะการคิดพื้นฐาน และแสวงหาความรู้ได้

มาตรฐานที่ ๒ กระบวนการบริหารและการจัดการ

๒.๑ มีหลักสูตรครอบคลุมพัฒนาการทั้ง๔ ด้านสอดคล้องกับบริบทของท้องถิ่น

๒.๒ จัดครูให้เพียงพอกับชั้นเรียน

๒.๓ ส่งเสริมให้ครูมีความเชี่ยวชาญด้านการจัดประสบการณ์

๒.๔ จัดสภาพแวดล้อมและสื่อเพื่อการเรียนรู้ อย่างปลอดภัยและเพียงพอ

๒.๕ ให้บริการสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อการเรียนรู้เพื่อสนับสนุนการจัดประสบการณ์

๒.๖ มีระบบบริหารคุณภาพที่เปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วม

มาตรฐานที่ ๓ การจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ

๓.๑ จัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการทุกด้านอย่างสมดุลเต็มศักยภาพ

๓.๒ สร้างโอกาสให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง เล่นและปฏิบัติอย่างมีความสุข

๓.๓ จัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ใช้สื่อและเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับวัย

๓.๔ ประเมินพัฒนาการเด็กตามสภาพจริงและนำผลการประเมินพัฒนาการเด็กไปปรับปรุงการจัด

ประสบการณ์และพัฒนาเด็ก

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต ๑ มุ่งพัฒนาเด็กให้เป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุข ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๒ (ฉบับปรับปรุงพ.ศ.๒๕๖๐) ดังนี้ คือ **พัฒนาเด็กระดับปฐมวัย ให้เป็นเด็กที่มีคุณลักษณะ ๓ ประการ**

■ **เก่ง**

- มีพัฒนาการตามจุดหมายของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยทั้ง ๔ ด้าน (ร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคม และสติปัญญา)

- มีความสามารถในการแก้ปัญหาตามวัย

- มีทักษะการคิด การใช้ภาษาสื่อสาร และการแสวงหาความรู้ได้เหมาะสมตามวัย

- ความสามารถตามสมรรถนะของเด็กปฐมวัย

■ **ดี**

- มีวินัย

- มีคุณธรรมจริยธรรม

- มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

- มีจิตใจที่ดีงาม

■ **มีสุข**

- มีสุขภาพกายเจริญเติบโตตามวัย สมบูรณ์แข็งแรง มีสุขอนามัยที่ดี ร่างกายสะอาด

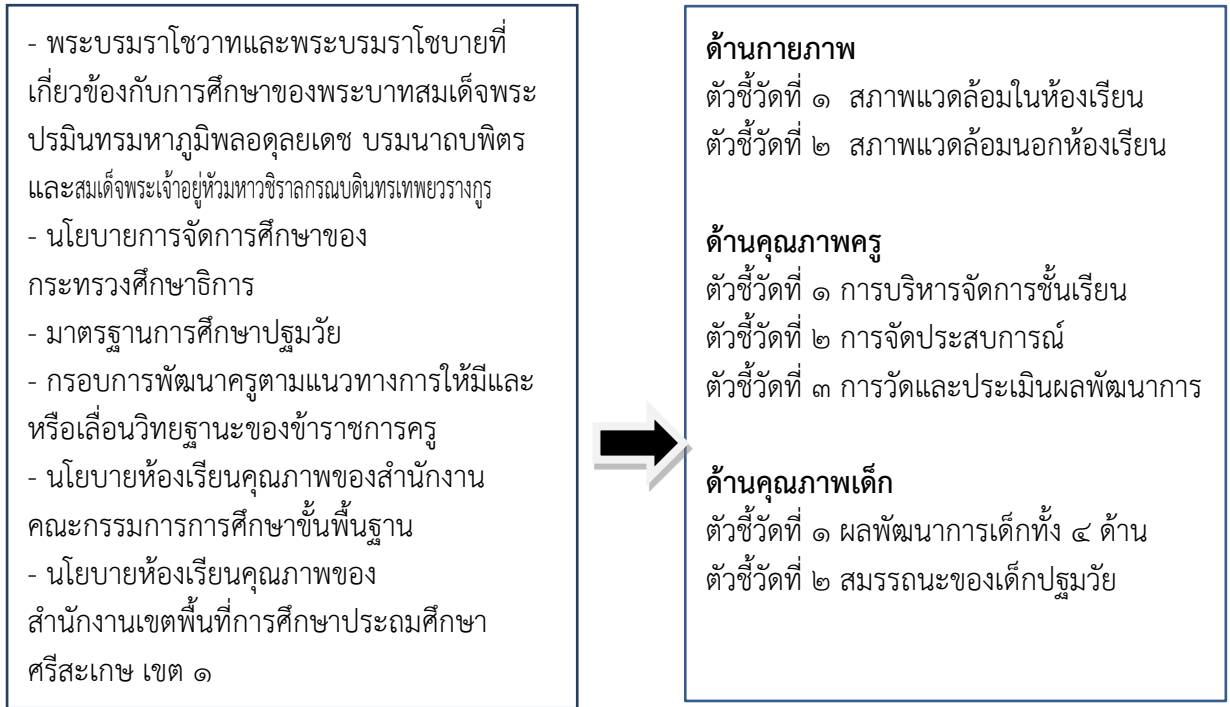
- สุขภาพจิตดี มีสุนทรียภาพ มีอารมณ์-จิตใจร่าเริงแจ่มใส

- อยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข

จากแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพการจัดการศึกษาดังกล่าวข้างต้น ได้สรุปเป็นกรอบแนวคิดในการจัดทำคู่มือห้องเรียนคุณภาพระดับปฐมวัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต ๑ ดังแผนภูมิ

มาตรฐานห้องเรียนคุณภาพระดับปฐมวัย

แผนภูมิ : กรอบแนวคิดในการจัดทำคู่มือห้องเรียนคุณภาพระดับปฐมวัย
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต

๒. ห้องเรียนคุณภาพ

ห้องเรียนคุณภาพ ที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต ๑ กำหนด เป็นแนวทางสำหรับครูโดยตรง ที่จะเป็นผู้จัดการเรียนรู้ที่เน้นคุณภาพให้เกิดขึ้นในชั้นเรียนอย่างแท้จริง ภายใต้แนวทาง มี ๕ ประการ คือ

- ๑) นำการเปลี่ยนแปลงสู่ห้องเรียนคุณภาพ
- ๒) ออกแบบการจัดการเรียนรู้อิงหลักสูตร
- ๓) การวิจัยในชั้นเรียน (Classroom Action Research- CAR)
- ๔) การใช้ ICT เพื่อการสอนและสนับสนุนการสอน
- ๕) การสร้างวินัยเชิงบวก (Positive Discipline)

๓.แนวทางการยกระดับห้องเรียนคุณภาพสู่สถานศึกษา

สถานศึกษาในที่นี้ หมายถึงโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต ๑ ซึ่งมีบทบาทโดยตรงในการจัดการศึกษา และพัฒนาสู่ห้องเรียนคุณภาพ โรงเรียนมีองค์ประกอบสำคัญที่จะขาดไม่ได้คือ บุคลากร ครู เด็ก หลักสูตร และสถานที่เรียน ในด้านบุคลากรประกอบด้วยบุคลากรหลัก ๒ ส่วน คือ ผู้บริหารและครู

๓.๑ ผู้อำนวยการโรงเรียน

ในฐานะผู้บริหารจัดการหลักสูตร (Curriculum Manager) มี ๓ บทบาทที่ต้องพิจารณา คือ ๑) การสร้างหลักสูตร ๒) การใช้หลักสูตร และ ๓) การประเมินหลักสูตร

๑) การสร้างหลักสูตรสถานศึกษา

ผู้บริหาร เป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญที่สุดในการสร้างหลักสูตรสถานศึกษาและนำหลักสูตรมาใช้จริง ผู้บริหาร ต้องการศึกษาหลักสูตร วิเคราะห์สภาพข้อมูล การมีส่วนร่วม การกำหนด ปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย จุดหมาย มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ระยะเวลาเรียน การกำหนดโครงสร้างหลักสูตร สถานศึกษา สาระการเรีนนรู้รายปี การจัดประสบการณ์ การจัดสภาพแวดล้อม สื่อและแหล่งเรียนรู้ การประเมินพัฒนาการ การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา การเชื่อมต่อของการศึกษาปฐมวัยกับระดับประถมศึกษาปีที่ ๑ ตลอดจนการอนุมัติใช้หลักสูตรและประชาสัมพันธ์หลักสูตรสถานศึกษาแก่สาธารณชนผู้มีส่วนได้เสีย

๒) การใช้หลักสูตรสถานศึกษา

เป็นการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ผู้อำนวยการโรงเรียนจะต้องพิจารณาและตัดสินใจมอบหมายให้ครูได้รับผิดชอบ คัดเลือกครูผู้สอนที่เหมาะสมจะสอนเด็กปฐมวัย

เงื่อนไขความสำเร็จ (แนวทาง) มีดังนี้

(๑) วางแนวทางการบริหารจัดการ ได้แก่ การกำหนดเงื่อนไข นโยบาย ปฏิทินการทำงาน (School Agenda) การส่งงาน กำหนดระเบียบและข้อตกลงร่วมกัน (House Rules) ที่จะทำให้ครูและบุคลากรต้องปฏิบัติไปในแนวทางเดียวกัน ที่สำคัญคือ ผู้บริหารได้รับทราบและส่งเสริมความเคลื่อนไหวในการเดินของครู แต่ละก้าวที่มั่นคงต่อเนื่อง

(๒) กำหนดโครงการพัฒนาการทำงานที่เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร ได้แก่ การวิจัยองค์กร (สถานศึกษา) การวิจัยหลักสูตร โครงการงาน กิจกรรมการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตรสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

(๓) การจัดระบบนิเทศภายใน เป็นระบบการนิเทศการศึกษาที่มีคุณค่าที่สุด ด้วยการวางระบบการนิเทศภายใน กำหนดโครงสร้าง ภารกิจขอบข่าย กิจกรรมการเยี่ยม การให้คำปรึกษาหารือ การกำกับ โดยผู้บริหารต้องทำหน้าที่นิเทศภายใน ทำหน้าที่คล้ายศึกษานิเทศก์ที่คอยให้กำลังใจ ดูแล สร้างเสริม พัฒนาศักยภาพในการบริหารจัดการห้องเรียนของครูสู่การพัฒนาห้องเรียนคุณภาพ

๓) ประเมินหลักสูตรสถานศึกษา

การประเมินหลักสูตร เป็นการสรุปรายงานผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาเมื่อสิ้นปีการศึกษา มีการวิเคราะห์ผลสำเร็จและความล้มเหลวของการใช้หลักสูตรสถานศึกษาในรอบปี ซึ่งควรดำเนินการเมื่อสิ้นปีการศึกษาในสิ้นเดือนมีนาคม แล้วนำข้อเด่นและข้อด้อยมาปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาใหม่ และขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและประกาศใช้ในปีการศึกษาต่อไปในเดือนพฤษภาคม เป็นการต่อยอดองค์ความรู้จากหลักสูตรเดิมสู่รอบปีการศึกษาใหม่ (Spiral) ต่อไป

ทุกสิ้นปีการศึกษา เดือนมีนาคม จึงเป็นระยะเวลาที่มีความสำคัญที่สุด ที่จะได้รับการสรุปและรายงานผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาประจำปีของครู และผู้บริหารก็นำผลงานวิจัยรายกิจกรรมมาพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาในเดือนเมษายน ให้ทันใช้ในปีการศึกษาต่อไป

จากบทบาท ๓ ด้านดังกล่าวข้างต้น ขอสรุปหน้าที่สำคัญของผู้อำนวยการโรงเรียน ไว้ ดังต่อไปนี้

๑) ศึกษาทำความเข้าใจหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ และมีวิสัยทัศน์ในการบริหารจัดการศึกษาตามหลักการจัดการศึกษาปฐมวัย

๒) เป็นผู้นำในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย โดยร่วมให้ความเห็นชอบ และกำหนดวิสัยทัศน์ของหลักสูตร

๓) คัดเลือกบุคลากรที่สามารถทำงานร่วมกับกับเด็ก ได้แก่ ผู้สอน พี่เลี้ยง โดยคำนึงถึงความเหมาะสม และคุณสมบัติ

ของบุคลากร เช่น

- มีวุฒิทางการศึกษาด้านการอนุบาลศึกษา/การศึกษาปฐมวัย หรือผ่านการอบรมเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัย

- มีความรักเด็ก จิตใจดี มีอารมณ์ขันและใจเย็น ให้ความเป็นกันเองกับเด็กอย่างเสมอภาค

- มีบุคลิกของความเป็นผู้สอน เข้าใจและยอมรับธรรมชาติของเด็กตามวัย

- พูดจาสุภาพเรียบร้อย ชัดเจนเป็นแบบอย่างได้

- ความเป็นระเบียบ สะอาด และรู้จักประหยัด

- มีความอดทน ขยัน ซื่อสัตย์ในการปฏิบัติงานในหน้าที่และการปฏิบัติต่อเด็ก

- มีอารมณ์ร่วมกับเด็ก รู้จักรับฟัง พิจารณาเรื่องราวปัญหาต่างๆ ของเด็ก และตัดสินใจปัญหาต่างๆ อย่าง

มีเหตุผล ด้วยความเป็นธรรม

- มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตดี

๔) ส่งเสริมและจัดบริการทางการศึกษาให้เด็กได้เข้าเรียนอย่างทั่วถึง เสมอภาค และปฏิบัติตามระเบียบที่กำหนด

๕) ส่งเสริมให้ผู้สอนและผู้ปฏิบัติงานกับเด็กได้พัฒนาตนเองให้มีความรู้ ก้าวหน้าอยู่เสมอ

๖) สร้างความร่วมมือและประสานกับบุคลากรทุกฝ่ายในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย

๗) จัดให้มีข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับตัวเด็ก งานวิชาการหลักสูตรอย่างเป็นระบบ และมีการประชาสัมพันธ์หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย

๘) สนับสนุนการจัดสภาพแวดล้อม สื่อ วัสดุอุปกรณ์ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ และส่งเสริมพัฒนาการเด็ก

๙) นิเทศ กำกับ ติดตามการใช้หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย โดยจัดให้มีการนิเทศภายในอย่างมีระบบ

๑๐) กำกับ ติดตามให้มีการประเมินคุณภาพภายในระดับปฐมวัยในสถานศึกษา และนำผลจากการประเมินไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพเด็ก

๑๑) กำกับ ติดตามให้มีการประเมินการนำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยไปใช้ เพื่อนำผลจากการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาสาระของหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยให้สอดคล้องกับความต้องการของเด็ก บริบทสังคม และให้มีความทันสมัย

๓.๒ ครูผู้สอนระดับปฐมวัย

ครูผู้สอนปฐมวัยเป็นบุคคลสำคัญที่สุด ที่มีบทบาทสำคัญยิ่งในการจัดทำหลักสูตร พัฒนาหลักสูตร และนำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยไปสู่การปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพที่สุด ทำให้กระบวนการจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย ดังนั้นครูผู้สอนปฐมวัย จึงต้องมีบทบาท/หน้าที่ อยู่ ๔ บทบาท ได้แก่

๑) บทบาทในฐานะผู้บริหารหลักสูตร

- ทำหน้าที่วางแผน จัดทำหลักสูตร และพัฒนาหลักสูตร หน่วยการจัดประสบการณ์ การจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ และการประเมินผลพัฒนาการ
- จัดทำแผนการจัดการประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญให้เด็กมีอิสระในการเรียนรู้ เปิดโอกาสให้เด็กเล่น/ทำงานและเรียนรู้ ทั้งรายบุคคลและเป็นกลุ่ม
- ประเมินผลการใช้หลักสูตร เพื่อนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัย สอดคล้องกับความต้องการของเด็ก ชุมชน และท้องถิ่น

๒) บทบาทในฐานะผู้เสริมสร้างการเรียนรู้

- จัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เด็กกำหนดขึ้นด้วยตัวเองและผู้สอนกับเด็กร่วมกันกำหนด เพื่อพัฒนาเด็กให้ครอบคลุมพัฒนาการทุกด้านในชีวิตประจำวัน ในการแสวงหาคำตอบหรือหาคำตอบในสิ่งที่เด็กเรียนรู้อย่างมีเหตุผล
  - จัดประสบการณ์กระตุ้นให้เด็กร่วมคิด แก้ปัญหา ค้นคว้าหาคำตอบด้วยตนเอง ด้วยวิธีการศึกษาที่นำไปสู่การใฝ่รู้และพัฒนาตนเอง
  - จัดสภาพแวดล้อมและสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่สร้างเสริมให้เด็กปฏิบัติกิจกรรมผ่านการเล่นได้เต็มตามศักยภาพและความสามารถของเด็กแต่ละคน
  - สอดแทรกการอบรมด้านจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้ กิจกรรมประจำวันและและกิจกรรมต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ
  - จัดกิจกรรมการเล่นที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้สิ่งแวดล้อม ตลอดจนมีการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น และเรียนรู้วิธีการแก้ปัญหาข้อขัดแย้งต่างๆ
  - ใช้ปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้สอนและเด็กในการดำเนินประสบการณ์การเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ
  - จัดการประเมินผลพัฒนาการที่สอดคล้องกับสภาพจริง และนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนาคุณภาพเด็กให้เต็มตามศักยภาพ และนำมาปรับปรุงพัฒนาการจัดการประสบการณ์ของตนให้มีประสิทธิภาพ
- #### ๓) บทบาทในฐานะผู้ดูแลเด็ก
- สังเกตและส่งเสริมพัฒนาการเด็กทุกด้าน ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา
  - ฝึกให้เด็กช่วยเหลือตนเองในชีวิตประจำวัน

- ฝึกให้เด็กมีความเชื่อมั่น มีความภูมิใจในตนเอง และกล้าแสดงออก
- ฝึกการเรียนรู้หน้าที่ ความมีวินัย และการมีนิสัยที่ดี
- จำแนกพฤติกรรมเด็กและสร้างเสริมลักษณะนิสัย และแก้ปัญหาเฉพาะบุคคล
- ประสานความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา บ้าน และชุมชน เพื่อให้เด็กได้พัฒนาเต็มตาม

ศักยภาพ และมีมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์

๔) บทบาทในฐานะนักพัฒนาเทคโนโลยีการเรียนการสอน

- นำนวัตกรรม เทคโนโลยีทางการสอนมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสภาพบริบทสังคม ชุมชน

และท้องถิ่น

- ใช้เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ในชุมชนในการเสริมสร้างการเรียนรู้ให้แก่เด็ก
- จัดทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อนำไปปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร/กระบวนการเรียนรู้ และพัฒนา

สื่อการเรียนรู้

- พัฒนาตนเองให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ มีคุณลักษณะของผู้ใฝ่รู้ มีวิสัยทัศน์ และทันสมัย

ทันเหตุการณ์ในยุคของข้อมูลข่าวสาร

ครูผู้สอนปฐมวัยเป็นผู้มีบทบาทที่สำคัญที่สุดต่อการจัดการเรียนรู้และสร้างคุณภาพ ครูได้รับการส่งเสริมจากผู้บริหารให้มีจรรยาบรรณที่มั่นคง และสร้างคุณภาพให้กับครู ก่อนที่จะไปสร้างห้องเรียนคุณภาพ อย่างน้อย ๔ ขั้นตอน ดังนี้

๑. ศึกษาทำความเข้าใจหลักสูตรสถานศึกษา ผู้สอนควรศึกษาหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยอย่างละเอียดจนเกิดความเข้าใจว่าจะต้องพัฒนาเด็กอย่างไร เพื่อให้บรรลุตามจุดหมายที่กำหนดไว้ การศึกษาหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยช่วยให้ผู้สอนสามารถออกแบบการจัดประสบการณ์ที่สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย นอกจากนี้ ควรศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติมเพื่อให้มีความเข้าใจยิ่งขึ้น เช่น คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ข้อมูลพัฒนาการเด็ก เป็นต้น

๒. ออกแบบการจัดประสบการณ์ ผู้สอนควรออกแบบการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบการจัดประสบการณ์ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย ในกรณีที่สถานศึกษากำหนดรูปแบบการจัดประสบการณ์แบบหน่วยการจัดประสบการณ์ ผู้สอนต้องกำหนดหัวเรื่องเพื่อใช้เป็นแกนกลางในการจัดประสบการณ์และกำหนดรายละเอียดของหน่วยการจัดประสบการณ์ โดยนำมาจากการวิเคราะห์สาระการเรียนรู้รายปีในหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย ดังนี้

๒.๑ กำหนดหัวเรื่องหรือชื่อหน่วยการจัดประสบการณ์ ผู้สอนต้องกำหนดหัวเรื่องเพื่อใช้ในการจัดประสบการณ์ โดยพิจารณาจากสาระที่ควรเรียนรู้ ซึ่งระบุไว้ในการวิเคราะห์สาระการเรียนรู้รายปีในหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย หัวเรื่องที่กำหนดควรมีลักษณะเหมาะสมกับวัยและพัฒนาการของเด็ก ตรงตามความต้องการและความสนใจของเด็ก สอดคล้องกับสภาพและบริบทในการดำเนินชีวิตประจำวันของเด็ก หรือสามารถผนวกคุณธรรมและจริยธรรมเข้าไปได้อย่างผสมกลมกลืน การกำหนดหัวเรื่องสามารถทำได้ ๓ วิธี ดังนี้

วิธีที่ ๑ ผู้สอนเป็นผู้กำหนด ผู้สอนจะเป็นผู้กำหนดหน่วยการจัดประสบการณ์ โดยพิจารณาจากสาระการเรียนรู้ในหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยและความสนใจของเด็ก

วิธีที่ ๒ ผู้สอนและเด็กร่วมกันกำหนด ผู้สอนจะกระตุ้นให้เด็กแสดงความคิดเห็น แล้วนำเรื่องที่สนใจมากำหนดเป็นหน่วยการจัดประสบการณ์

วิธีที่ ๓ เด็กเป็นผู้กำหนด ผู้สอนจะเปิดโอกาสให้เด็กเป็นผู้กำหนดหัวเรื่องได้

ตามความสนใจของเด็กผู้สอนสามารถนำหัวเรื่องหน่วยการจัดประสบการณ์ที่กำหนดไว้มาจัดทำเป็นกำหนดการจัดประสบการณ์ประจำปีการศึกษา โดยคำนึงถึงฤดูกาล แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น เทศกาลประเพณี และวันสำคัญต่างๆ เพื่อเป็นการเตรียมว่าจะจัดประสบการณ์หัวเรื่องใดในช่วงเวลาใด ให้ครบตามเวลาเรียนที่กำหนดในหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย ทั้งนี้ ผู้สอนควรจัดเตรียมให้มีช่วงเวลาสำหรับจัดประสบการณ์ตามความสนใจของเด็ก และตระหนักว่าสามารถเปลี่ยนแปลงหรือยืดหยุ่นกำหนดการจัดประสบการณ์ได้ตามความสนใจของเด็ก

๒.๒ กำหนดรายละเอียดของหน่วยการจัดประสบการณ์ ผู้สอนควรกำหนดรายละเอียดของหน่วยการจัดประสบการณ์ ประกอบด้วย มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตัวบ่งชี้ สภาพที่พึงประสงค์ จุดประสงค์การเรียนรู้ และสาระการเรียนรู้ทั้งประสบการณ์สำคัญและสาระที่ควรเรียนรู้ ให้สัมพันธ์กันทุกองค์ประกอบ โดยนำมาจากการวิเคราะห์สาระการเรียนรู้ในหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย ซึ่งอาจยืดหยุ่นได้ตามความเหมาะสมกับหัวเรื่องหรือชื่อหน่วยการจัดประสบการณ์ พร้อมทั้งกำหนดเวลาเรียนของแต่ละหน่วยการจัดประสบการณ์ ๑ - ๒ สัปดาห์ ตามความเหมาะสมกับ สาระการเรียนรู้ของหน่วยการจัดประสบการณ์ ตัวอย่างการกำหนดรายละเอียดของหน่วยการจัดประสบการณ์ สำหรับชั้นอนุบาลศึกษาปีที่ ๑ - ๓ หน่วยละ ๑ สัปดาห์ สามารถดูรายละเอียดจากคู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช ๒๕๖๐ อายุ ๓-๖ ปี (หน้า ๘๖-๑๐๓)

๒.๒.๑ มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตัวบ่งชี้ สภาพที่พึงประสงค์ กำหนดมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตัวบ่งชี้ สภาพที่พึงประสงค์ของหน่วยการจัดประสบการณ์ที่คาดหวัง การจัดประสบการณ์ในหน่วยนั้น ๆ จะนำพาเด็กไปสู่สภาพที่พึงประสงค์ตามวัย การกำหนดมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตัวบ่งชี้ และสภาพที่พึงประสงค์ของแต่ละหน่วยการจัดประสบการณ์จะต้องครอบคลุมพัฒนาการทั้ง ๔ ด้าน แต่ไม่จำเป็นต้องครบทุกมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ผู้สอนสามารถนำมามาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตัวบ่งชี้ และสภาพที่พึงประสงค์จากการวิเคราะห์สาระการเรียนรู้รายปีในหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย ในส่วนที่สัมพันธ์กับสาระที่ควรเรียนรู้ที่เลือกมาจัดในหน่วยการจัดประสบการณ์

๒.๒.๒ จุดประสงค์การเรียนรู้ กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่ต้องการให้เกิดกับเด็ก เมื่อทำกิจกรรมในหน่วยการจัดประสบการณ์ แล้วผู้สอนสามารถกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้โดยพิจารณาจากสภาพที่พึงประสงค์แล้วปรับเป็นจุดประสงค์การเรียนรู้ ทั้งนี้ การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้สามารถกำหนดให้สัมพันธ์กับสาระที่ควรเรียนรู้ของหน่วยการจัดประสบการณ์หรือปรับให้สอดคล้องกับความสามารถในขณะนั้นของเด็ก โดยเชื่อว่าความสามารถดังกล่าวเป็นพื้นฐานที่จะนำไปสู่ความสามารถตามสภาพที่พึงประสงค์ต่อไปหรือกำหนดตามสภาพที่พึงประสงค์ก็ได้ โดยพิจารณาจากความสามารถของเด็กที่ผู้สอนรับผิดชอบเป็นหลักจุดประสงค์การเรียนรู้ของแต่ละหน่วยการจัดประสบการณ์จะครอบคลุมพัฒนาการทั้ง ๔ ด้าน โดยจำนวนจุดประสงค์การเรียนรู้ของแต่ละหน่วยการจัดประสบการณ์อาจแตกต่างกันได้ แต่ควรกำหนดจำนวนจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ไม่มากเกินไป เพื่อให้สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง

๒.๒.๓ สาระการเรียนรู้ กำหนดรายละเอียดของสาระการเรียนรู้ให้เข้ากับหัวเรื่องหน่วยการจัดประสบการณ์ การกำหนดสาระการเรียนรู้ต้องประกอบด้วย ประสบการณ์สำคัญและสาระที่ควรเรียนรู้ ดังนี้

(๑) ประสบการณ์สำคัญ กำหนดประสบการณ์สำคัญที่จะใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมอย่างเหมาะสมกับหน่วยการจัดประสบการณ์ที่กำหนด เพื่อพัฒนาเด็กให้บรรลุผลตามจุดประสงค์การเรียนรู้ ผู้สอนสามารถคัดเลือกประสบการณ์สำคัญจากหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยในส่วนที่สัมพันธ์กับสาระที่ควรเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในกรวิเคราะห์สาระการเรียนรู้รายปี โดยพิจารณาให้ประสบการณ์สำคัญของแต่ละหน่วย

การจัดประสบการณ์ครอบคลุมพัฒนาการทั้ง ๔ ด้าน ทั้งนี้ ผู้สอนสามารถพิจารณาปรับเปลี่ยนหรือเพิ่มเติม ประสบการณ์สำคัญได้ตามความเหมาะสมเมื่อเวลาเขียนแผนการจัดประสบการณ์และประสบการณ์สำคัญที่กำหนดจะต้องปรากฏในการดำเนินกิจกรรมนั้น ๆ

(๒) สารที่ควรเรียนรู้ กำหนดรายละเอียดของสารที่ควรเรียนรู้ โดยการคัดเลือก สารที่ควรเรียนรู้ที่สัมพันธ์กับหัวข้อเรื่องของหน่วยการจัดประสบการณ์จากหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยมา กำหนดรายละเอียดเพิ่มเติมทั้งในลักษณะที่เป็นแนวคิด เนื้อหา ทักษะ หรือเจตคติ ให้สัมพันธ์กับชื่อหน่วยการจัด ประสบการณ์ โดยคำนึงถึงสิ่งที่ได้รู้แล้ว สิ่งที่ต้องการเรียนรู้ และสิ่งที่เด็กควรรู้ พิจารณาให้มีระดับความยากง่าย ของสารที่ควรเรียนรู้ที่เหมาะสมกับวัยและสิ่งแวดล้อมในชีวิตจริงของเด็ก ทั้งนี้ เมื่อกำหนดสารที่ควรเรียนรู้ ครบ ทุกหน่วยการจัดประสบการณ์แล้ว ควรมีสารที่ควรเรียนรู้ครบถ้วนตามที่ระบุไว้ในหลักสูตรสถานศึกษา ปฐมวัย

๓. เขียนแผนการจัดประสบการณ์

๓.๑ เขียนแผนการจัดประสบการณ์รายสัปดาห์ ออกแบบและกำหนดกิจกรรมที่ช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้ครบตามจุดประสงค์การเรียนรู้ของหน่วยการจัดประสบการณ์ ครอบคลุมกิจกรรมประจำวัน ที่ระบุไว้ในหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยตลอดทั้งสัปดาห์ไว้ล่วงหน้า การเขียนแผนการจัดประสบการณ์รายสัปดาห์ ต้องคำนึงถึงมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตัวบ่งชี้ สภาพที่พึงประสงค์ รวมถึงสาระการเรียนรู้ทั้ง ประสบการณ์สำคัญและสารที่ควรเรียนรู้ตามหน่วยการจัดประสบการณ์ที่ได้ออกแบบไว้ การกำหนดกิจกรรมต้อง พิจารณาถึงความสมดุลของพัฒนาการทุกด้านเป็นอันดับแรก จัดให้มีความหลากหลายของกิจกรรม มีความ สอดคล้องกันและเป็นไปในทิศทางที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กแต่ละคนให้บรรลุจุดประสงค์การ เรียนรู้ของหน่วยการจัดประสบการณ์ ตามคู่มือฉบับนี้ใช้กิจกรรมหลัก ๖ กิจกรรม ซึ่งเป็นการพัฒนาเด็กอย่างเป็น องค์กรรวมทั้ง ๔ ด้าน เป็นกิจกรรมประจำวัน

๓.๒ เขียนแผนการจัดประสบการณ์รายวัน ระบุรายละเอียดที่ครอบคลุม จุดประสงค์ การ เรียนรู้สาระการเรียนรู้ซึ่งประกอบด้วยประสบการณ์สำคัญและสารที่ควรเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ และการ ประเมินผลกำหนดวิธีการดำเนินกิจกรรมที่ได้กำหนดไว้ในแผนการจัดประสบการณ์รายสัปดาห์เป็นขั้นตอนตั้งแต่ ต้นจนจบโดยคำนึงถึงวัย พัฒนาการ ช่วงความสนใจของเด็ก และจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ต้องการ สิ่งที่ผู้สอนควร คำนึงถึงในการเขียนแผนการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย คือ การออกแบบกิจกรรมตามหลักการจัด ประสบการณ์และแนวทางการจัดประสบการณ์ของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ไม่ใช่รูปแบบการเขียนแผนการจัด ประสบการณ์ เช่น การเขียนแบบตาราง แบบกิ่งตาราง หรือ แบบความเรียง ผู้สอนควรพิจารณาเขียนแผนการจัด ประสบการณ์ที่นำไปใช้ได้จริง และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อเด็ก เพื่อเป็นแนวในการปฏิบัติจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ เมื่อเขียนแผนการจัดประสบการณ์แล้ว ผู้สอนควรนำแผนการจัดประสบการณ์ไปใช้ในการจัดประสบการณ์จริง ผู้สอนควรให้ความสำคัญกับทั้งการเขียนแผนการจัดประสบการณ์และการจัดประสบการณ์จริงสำหรับเด็ก ไม่ควร ละเลยการเขียนแผนการจัดประสบการณ์ เพราะแผนการจัดประสบการณ์ที่ดีย่อมนำไปสู่การสอนที่ดี และควรให้ ความสำคัญกับการจัดประสบการณ์ ทั้งที่มีการออกแบบไว้ล่วงหน้าและเกิดขึ้นในสภาพจริงโดยไม่ได้ออกแบบไว้ รวมถึงประสบการณ์ที่เกิดจากการอบรมเลี้ยงดูในชีวิตประจำวันด้วย

๔. บันทึกหลังการจัดประสบการณ์ หลังจากจัดประสบการณ์แล้ว ผู้สอนควรบันทึกหลังการจัดประสบการณ์ ทั้งการบันทึกผลการจัดประสบการณ์ตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในแผนการจัดประสบการณ์ รวมทั้งไตร่ตรองคิดทบทวนเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์ของตนเอง ทั้งนี้ ผู้สอนสามารถบันทึกได้ทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยพิจารณาให้เหมาะสมกับลักษณะของข้อมูลที่ต้องการ ซึ่งเป็นการบันทึกพฤติกรรมของเด็กตามจุดประสงค์การเรียนรู้ในลักษณะของการตรวจสอบรายการ และบันทึกเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์ทั้งในเรื่องความยากง่ายของกิจกรรมที่กำหนด ความเหมาะสมของสื่อ ระยะเวลาในการจัดกิจกรรม และข้อมูลอื่น ๆ ที่ผู้สอนคาดว่าจะจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเด็กในการจัดประสบการณ์ครั้งต่อไปในลักษณะของการเขียนบรรยาย ทั้งนี้ ผู้สอนสามารถปรับเปลี่ยนหรือออกแบบแบบบันทึกหลังการจัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับการปฏิบัติงานของตนเองได้ตามความเหมาะสม

จากขั้นตอน ๔ ขึ้นที่กล่าวมาสามารถสังเคราะห์สรุปรวมเป็น ๔ ขั้นสั้น ๆ ได้ ดังนี้

ขั้นที่ ๑ ออกแบบ/กำหนดหน่วยการจัดประสบการณ์ (บอกความเป็นนักวางแผนชั้นครู)

โดยครูเริ่มจากการศึกษาหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยที่จัดทำขึ้นและประกาศใช้แล้ว ทำการวิเคราะห์หลักสูตร (วิเคราะห์สาระการเรียนรู้รายปี) ซึ่งหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยจะต้องกำหนดสาระการเรียนรู้รายปี โดยยึดมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตัวบ่งชี้ สภาพที่พึงประสงค์ ประสบการณ์สำคัญและสาระที่ควรเรียนรู้ให้ครบทั้ง ๑๒ มาตรฐาน ๔ ด้าน ตามที่กำหนดไว้ตามหลักสูตร และครอบคลุมทุกช่วงอายุหรือช่วงชั้นปีที่จัดการศึกษา ซึ่งอาจเพิ่มเติมสาระที่ควรเรียนรู้ได้ตามอัตลักษณ์และเอกลักษณ์ของสถานศึกษา การกำหนดหน่วยการจัดประสบการณ์ เป็นงานวางแผน ที่ครูต้องวางแผนให้สอดคล้องเหมาะสมกับบริบทที่มีอยู่ คือ หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย เด็ก วิถีชีวิตท้องถิ่น ตลอดจนทรัพยากรการบริหารอื่น ๆ ซึ่งต้องวางแผนให้ชัดเจนก่อนปีการศึกษาใหม่จะเริ่มขึ้น เพื่อจะได้ใช้เป็นแผนที่เดินทางประจำตัวครู (Roadmap)

หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย โครงสร้างหลักสูตรประกอบด้วย สาระการเรียนรู้ แบ่งเป็น ๔ สาระที่ควรเรียนรู้ (เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก บุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก ธรรมชาติรอบตัว และสิ่งต่างรอบตัวเด็ก) และประสบการณ์สำคัญ (ประสบการณ์สำคัญ ๔ ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์จิตใจ ด้านสังคม ด้านสติปัญญา) และระยะเวลาในการจัดการศึกษาตามช่วงอายุ

ขั้นที่ ๒ เขียนแผนการจัดประสบการณ์ (บอกความเป็นนักออกแบบชั้นครู)

ขั้นที่ ๓ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ (บอกความเป็นนักบริหารจัดการห้องเรียนชั้นครู)

ขั้นที่ ๔ การประเมินพัฒนาการ (บอกความเป็นนักวัดผล/วิจัยชั้นครู)

เป็นขั้นที่บอกความสำเร็จในการทำงานของครู จากการจัดประสบการณ์ตามแผนตั้งแต่แผนแรกจนถึงแผนสุดท้ายมาวิเคราะห์ประมวผล เพื่อตอบหน่วยการจัดประสบการณ์ และวัตถุประสงค์หน่วยการจัดประสบการณ์ ว่าแต่ละข้อมีผลสำเร็จอย่างไร เท่าใด มีปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะและการแก้ไขไว้อย่างไร ทุกคำตอบหาได้จากบันทึกผลหลังแผนการจัดประสบการณ์ที่ได้บันทึกไว้แล้ว สิ่งที่ควรดำเนินการในขั้นนี้ คือ

๑) การสรุปผลพัฒนาการ โดยการจัดทำเป็นข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษาประจำห้องเรียน/ชั้นเรียน และของสถานศึกษา

๒) สรุปรายงานผลการใช้หลักสูตร ในรูปแบบรายงานการวิจัย ๕ บท ได้ข้อมูลจากผลการใช้แผนการจัดประสบการณ์ เป็นผลงานสิ่งที่ทุกฝ่ายปรารถนาเพราะเป็นงานการวิจัยหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย จะพบองค์ความรู้ที่มีคุณค่าของครูอยู่ที่นี้ ต่อการพัฒนาหลักสูตรและการขอรับวิทยฐานะเป็นความเชี่ยวชาญในวิชาชีพ

มิติสัมพันธ์ ๔ ขั้นตอนของครูกับห้องเรียนคุณภาพ

การพัฒนาที่มีคุณภาพของครูที่มีความสัมพันธ์ต่อการส่งเสริมให้เกิดห้องเรียนคุณภาพ ช่วยให้เข้าถึงกรอบที่กำหนดไว้ ๔ ประการ ดังนี้

๔.๑ การนำการเปลี่ยนแปลงสู่ห้องเรียนคุณภาพ

ครูมีโอกาสได้รับการเร่งเร้า ส่งเสริม เพื่อกำหนดกระบวนทัศน์ (paradigm) ในการทำงานใหม่ในห้องเรียน ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง โดยเฉพาะอย่างยิ่งรูปแบบในการบริหารจัดการกิจกรรมของครู ที่จะส่งผลต่อการปรับเปลี่ยนแนวทางการจัดการประสบการณ์ เห็นศักยภาพของครูแต่ละคน สามารถสืบค้นจากแหล่งความรู้และมองเห็นแนวทางปรับปรุงต่อยอดความคิดได้ชัดเจน มีการปรับการเรียนเปลี่ยนวิธีจัดประสบการณ์ สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษาที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ

๔.๒ การออกแบบการจัดการเรียนรู้อิงมาตรฐานของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย

สามารถวัดได้จากการเป็นนักวางแผน การจัดทำแผนการจัดการประสบการณ์ จากหน่วยการจัดการประสบการณ์ที่กำหนด เป็นไปตามมาตรฐานหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ของกระทรวงศึกษาธิการและหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย สามารถนำไปใช้ในการจัดการประสบการณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

๔.๓ การวิจัยในชั้นเรียน (CAR-Classroom Action Research)

การจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ การบันทึกผลหลังการจัดการประสบการณ์ตามแผน และนำผลมาประมวลเมื่อสิ้นปีการศึกษาอย่างต่อเนื่อง เป็นผลงานวิจัยชั้นเรียนที่มีคุณค่า ครูทุกคนมีผลงานวิจัยของตนเองเป็นฐานที่สำคัญในการนำไปพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยในแต่ละปี สามารถใช้เป็นผลงานในการขอเพิ่มวิทยฐานะได้อย่างมีเกียรติ

๔.๔ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (ICT -Information and Communication Technology) เพื่อการสอนและสนับสนุนการสอน

ซึ่งเป็นก้าวเดินของการแสวงหาความรู้และการสอน ได้แก่ การใช้สื่อ สารสนเทศที่กว้างขวางเพื่อการสืบค้นและการเรียนการสอนสู่ห้องเรียนสากล (Global Classroom) หลากอย่างครูสามารถเรียนรู้แนวทางได้จากแหล่งวิทยาการต่าง ๆ อย่างหลากหลาย เช่น อินเทอร์เน็ต แอปพลิเคชัน ต่างๆ เป็นต้น

๕.๓ พ่อแม่หรือผู้ปกครองเด็กปฐมวัย

การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยเป็นการศึกษาที่จัดให้แก่เด็กที่ผู้สอนและพ่อแม่หรือผู้ปกครอง ต้องสื่อสารกันตลอดเวลา เพื่อสร้างความเข้าใจและพร้อมร่วมมือกันในการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาแก่เด็ก พ่อแม่หรือผู้ปกครอง ควรมีบทบาทหน้าที่ดังนี้

- ๑) มีส่วนร่วมในการกำหนดแผนพัฒนาสถานศึกษา และให้ความเห็นชอบ กำหนดแผนการจัดการประสบการณ์ของเด็กกับผู้สอนและเด็ก
- ๒) ร่วมมือและสนับสนุนกิจกรรมของสถานศึกษา และกิจกรรมการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ เพื่อพัฒนาเด็กตามศักยภาพ
- ๓) เป็นเครือข่ายการเรียนรู้ จัดบรรยากาศภายในบ้านให้เอื้อต่อการเรียนรู้
- ๔) สนับสนุนทรัพยากรเพื่อการศึกษาตามความเหมาะสมและจำเป็น
- ๕) อบรมเลี้ยงดู เอาใจใส่ ให้ความรัก ความอบอุ่น ส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาการด้านต่างๆ ของเด็ก

๖) ป้องกันและแก้ไขปัญหาพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ตลอดจนส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยประสานความร่วมมือกับผู้สอนและผู้ที่เกี่ยวข้อง

๗) เป็นแบบอย่างที่ดีทั้งในด้านการปฏิบัติตนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ และมีคุณธรรมนำไปสู่การพัฒนาให้เป็นสถาบันแห่งการเรียนรู้

๘) มีส่วนร่วมในการประเมินผลพัฒนาการของเด็กและในการประเมินการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

๕.๔ ชุมชน/ท้องถิ่น

ชุมชน/ท้องถิ่น มีบทบาทในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยการประสานความร่วมมือเพื่อร่วมกันพัฒนาเด็กเต็มตามศักยภาพ ดังนั้น ชุมชนจึงมีบทบาทในการจัดการศึกษาปฐมวัย ดังนี้

๑) มีส่วนร่วมในการส่งเสริมการบริหารสถานศึกษา ในบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษา สมาคม/ชมรมผู้ปกครอง

๒) มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการของสถานศึกษา

๓) เป็นศูนย์การเรียนรู้เครือข่ายการเรียนรู้ ส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เด็กได้เรียนรู้ มีประสบการณ์จากสถานการณ์จริง

๔) ส่งเสริมให้มีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ตลอดจนวิทยากรภายนอกและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของเด็กทุกด้าน รวมทั้งสืบสานจารีตประเพณี ศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นและของชาติ

๕) ประสานงานกับองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยากรของชุมชนและมีส่วนในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น

๖) มีส่วนร่วมในการตรวจสอบ และประเมินผลการจัดการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาโดยทำหน้าที่ให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

ชัยชนะของทุกฝ่ายจากการดำเนินการห้องเรียนคุณภาพ ประกอบด้วย

๑) เด็ก ได้รับการเรียนรู้ตามมาตรฐานของหลักสูตร มีแบบแผน ไม่อยู่ในภาวะเสี่ยง เป็นคนเก่ง เป็นคนดี มีความสุข และได้รับบริการอย่างทั่วถึง

๒) ครู ได้มีระบบการทำงานที่สอดคล้องกับวิชาชีพ ไม่ทิ้งชั้นเรียน มีความสุขกับการศึกษาค้นคว้า ทดลองด้วยวิธีการของตน สร้างผลงาน เพิ่มพูนประสบการณ์และความเชี่ยวชาญให้เกิดขึ้นตามระยะเวลาในการทำงาน มีเกียรติได้รับการยอมรับในระดับมืออาชีพ

๓) ผู้บริหาร มีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยจากผลงานการวิจัยของครูทุกคน และต่อยอดความสมบูรณ์ของหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยสู่ความก้าวหน้า มีบุคลากรที่มีคุณค่า แต่ละสถานศึกษาได้สร้างองค์ความรู้ที่หลากหลายตามบริบทที่มีอยู่

๔) โรงเรียน สามารถกล้าประกาศตนเป็นโรงเรียนคุณภาพ เป็นสถาบันที่มีคุณค่าแก่ชุมชน เป็นแบบอย่างและได้รับความเชื่อมั่น เชื่อถือ

๕) ชุมชนและผู้ปกครอง ได้สถานศึกษาของชุมชนที่มีคุณภาพในการบริหารจัดการ มีการพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง มีการจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพตามมาตรฐานการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย สร้างความเชื่อถือ และสร้างความเชื่อมั่นในครูและระบบการศึกษา

๖) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สามารถติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และนิเทศการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดได้อย่างมีทิศทาง สามารถควบคุมระดับคุณภาพและมาตรฐานได้ ลดความเสี่ยงด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาคุณภาพเด็ก สถานศึกษามีความหลากหลายในแนวทางปฏิบัติ (Best Practices) เป็นองค์ความรู้สู่การแลกเปลี่ยนต่อยอดให้ยั่งยืนต่อไป

หากโรงเรียนได้ดำเนินการจัดทำห้องเรียนคุณภาพจนเกิดผลแล้ว ผลที่ตามมาคือจะทำให้เด็กได้รับการดูแลเอาใจใส่ เป็นบุคคลที่มีศักยภาพ มีคุณภาพ เป็นเด็กดี เด็กเก่ง อยู่ร่วมในสังคมอย่างมีความสุข และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่สังคมไทยต้องการ อีกทั้งมีศักยภาพในการแข่งขันระดับเวทีโลก นำไปสู่โรงเรียนที่มีระดับมาตรฐานสากลต่อไป

ปฏิทินการประเมินห้องเรียนคุณภาพพระระดับการศึกษาระดับปฐมวัย มีขั้นตอนดำเนินการ ดังนี้

ระดับ	การดำเนินการ	ระยะเวลา
โรงเรียน	รวบรวมไฟล์ส่งประธานกลุ่ม CEO ความยาวไม่ต่ำกว่า ๓ นาที และไม่เกิน ๕ นาที หมายเหตุ ๑ ห้องเรียนต่อครูประจำชั้น ๑ คน	ตั้งแต่บัดนี้จนถึง ๒๐ ธันวาคม ๒๕๖๔
กลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแบบบูรณาการ	๑.แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินห้องเรียนคุณภาพ จำนวน ๓ - ๕ คน	๑ - ๙ ธันวาคม ๒๕๖๔
	๒.ประเมินห้องเรียนคุณภาพโดยรับชมคลิปวิดีโอ	๒๑ - ๓๐ ธันวาคม ๒๕๖๔
	๓.รายงานผลการประเมินห้องเรียนคุณภาพให้กับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	ภายในวันที่ ๗ มกราคม ๒๕๖๕
	๔.มอบเกียรติบัตร/รางวัลห้องเรียนคุณภาพพระระดับบูรณาการแบบ CEO	ในโอกาสที่เหมาะสม
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หมายเหตุ กำหนดการสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสม	๑.แต่งตั้งคณะกรรมการระดับเขตพื้นที่ฯ	๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๔
	๒.แจ้งโรงเรียนในสังกัดทุกโรงเรียนดำเนินการส่งประกวดห้องเรียนคุณภาพโดยให้รวบรวมส่งเป็นไฟล์กับประธานกลุ่มแต่ละกลุ่ม CEO เป็นคลิปวิดีโอ ความยาวไม่ต่ำกว่า ๓ นาที และไม่เกิน ๕ นาที เพื่อประเมินเป็นห้องเรียนคุณภาพตามรายการประเมินและเกณฑ์การประเมิน	๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๔
	๓.จัดสรรงบประมาณให้กลุ่ม CEO ดำเนินการคัดเลือกห้องเรียนคุณภาพพระระดับกลุ่มฯ	
	๔.คณะกรรมการระดับเขตพื้นที่นี้เทศติดตามห้องเรียนคุณภาพ	๑๗ - ๒๑ มกราคม ๒๕๖๕
	๕.คณะกรรมการระดับเขตพื้นที่การศึกษาดำเนินการคัดเลือกห้องเรียนคุณภาพพระระดับเขตพื้นที่	๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕
	๖.ประกาศผลห้องเรียนคุณภาพ	ภายในวันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๖๕
	๗.สรุปรายงานผล/มอบเกียรติบัตร	ภายใน วันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๕

เกณฑ์การประเมินห้องเรียนคุณภาพ

องค์ประกอบการประเมิน ดำเนินการประเมิน ๓ องค์ประกอบ คะแนนเต็ม ๑๐๐ คะแนน ดังนี้

องค์ประกอบที่ ๑	การประเมินด้านกายภาพ	คะแนนเต็ม ๔๐ คะแนน
องค์ประกอบที่ ๒	การประเมินด้านคุณภาพการจัดประสบการณ์การเรียนรู้	คะแนนเต็ม ๓๐ คะแนน
องค์ประกอบที่ ๓	การประเมินด้านคุณภาพเด็ก	คะแนนเต็ม ๓๐ คะแนน

เกณฑ์การประเมิน กำหนดระดับคุณภาพเป็นระดับคุณภาพ ๕ ระดับ

ระดับคุณภาพ ๕ หมายถึง มีความครบถ้วน สมบูรณ์ มีความเป็นระบบ มีระเบียบ ยอมรับได้มาก เป็นที่ประจักษ์ต่อการเป็นแบบอย่างที่ดี

ระดับคุณภาพ ๔ หมายถึง มีแต่ไม่ครบถ้วนแต่มีมากกว่าครึ่งหนึ่ง สมบูรณ์ มีความเป็นระบบ มีระเบียบ ยอมรับได้บ้าง เป็นที่ประจักษ์ต่อการเป็นแบบอย่างได้

ระดับคุณภาพ ๓ หมายถึง มีแต่ไม่ครบถ้วนมีเพียงครึ่งหนึ่ง มีความเป็นระบบ มีระเบียบยอมรับได้ บางกรณี พอเป็นแบบอย่างได้บางส่วน

ระดับคุณภาพ ๒ หมายถึง มีแต่ไม่ครบถ้วนมีน้อยกว่าครึ่งหนึ่ง ยังไม่ค่อยเป็นระบบระเบียบ และยอมรับได้บางกรณี ยังเป็นแบบอย่างไม่ได้

ระดับคุณภาพ ๑ หมายถึง ไม่มีการปฏิบัติหรือไม่มีการดำเนินการ หรือดำเนินการแต่ยังไม่มีคุณภาพ

เกณฑ์การประเมิน กำหนดระดับคุณภาพ ๕ ระดับ

ระดับคุณภาพ ๕ หมายถึง ปฏิบัติได้ตามรายการพิจารณาคะแนน ระดับคุณภาพจำนวน ๕ ข้อ

ระดับคุณภาพ ๔ หมายถึง ปฏิบัติได้ตามรายการพิจารณาคะแนน ระดับคุณภาพจำนวน ๔ ข้อ

ระดับคุณภาพ ๓ หมายถึง ปฏิบัติได้ตามรายการพิจารณาคะแนน ระดับคุณภาพจำนวน ๓ ข้อ

ระดับคุณภาพ ๒ หมายถึง ปฏิบัติได้ตามรายการพิจารณาคะแนน ระดับคุณภาพจำนวน ๒ ข้อ

ระดับคุณภาพ ๑ หมายถึง ปฏิบัติได้ตามรายการพิจารณาคะแนน ระดับคุณภาพจำนวน ๑ ข้อ

หรือไม่มีการปฏิบัติ หรือไม่มีการดำเนินการใดๆ

หมายเหตุ ยกเว้นองค์ประกอบที่ ๓ ข้อ ๑ ให้พิจารณาตัดสินคุณภาพตามนี้

๑. มีผลการพัฒนาการสูงขึ้นทั้ง ๔ ด้าน ได้ระดับ ๕
๒. มีผลการพัฒนาการสูงขึ้น ๓ ด้าน ได้ระดับ ๔
๓. มีผลการพัฒนาการสูงขึ้น ๒ ด้าน ได้ระดับ ๓
๔. มีผลการพัฒนาการสูงขึ้น ๑ ด้าน ได้ระดับ ๒
๕. มีผลการพัฒนาการไม่สูงขึ้นทั้ง ๔ ด้าน ได้ระดับ ๑

เกณฑ์แปลผลคะแนนตามระบบคะแนนเต็ม

คะแนน ๘๙ คะแนนขึ้นไป ห้องเรียนคุณภาพ ระดับ ดีเยี่ยม

คะแนน ๗๙ - ๗๙ คะแนน ห้องเรียนคุณภาพ ระดับ ดีมาก

คะแนน ๖๙ - ๖๙ คะแนน ห้องเรียนคุณภาพ ระดับ ดี

คะแนน ๕๙ - ๕๙ คะแนน ห้องเรียนคุณภาพ ระดับ พอใช้

คะแนนต่ำกว่า ๕๙ คะแนน ห้องเรียนคุณภาพ ระดับ ปรับปรุง

เกณฑ์การแปลผลคะแนนตามระบบกำหนดระดับคุณภาพ ๕ ระดับ

คะแนนเฉลี่ย ๔.๕๑-๕.๐๐	หมายถึง ระดับดีเยี่ยม	ระดับคุณภาพ ๕
คะแนนเฉลี่ย ๓.๕๑-๔.๕๐	หมายถึง ระดับดีมาก	ระดับคุณภาพ ๔
คะแนนเฉลี่ย ๒.๕๑-๓.๕๐	หมายถึง ระดับดี	ระดับคุณภาพ ๓
คะแนนเฉลี่ย ๑.๕๑-๒.๕๐	หมายถึง ระดับพอใช้	ระดับคุณภาพ ๒
คะแนนเฉลี่ย ๑.๐๐-๑.๕๐	หมายถึง ระดับปรับปรุง	ระดับคุณภาพ ๑

รางวัลห้องเรียนคุณภาพ

๑. รางวัลห้องเรียนคุณภาพระดับเขตพื้นที่การศึกษา จะได้รับเกียรติบัตร ดังนี้

ห้องเรียนคุณภาพ ระดับ ดีเยี่ยม

ห้องเรียนคุณภาพ ระดับ ดีมาก

ห้องเรียนคุณภาพ ระดับ ดี

ห้องเรียนคุณภาพ ระดับ พอใช้

ห้องเรียนคุณภาพ ระดับ ได้เข้าร่วมการประเมินห้องเรียนคุณภาพ

๒. รางวัลโรงเรียนคุณภาพระดับเขตพื้นที่การศึกษา พิจารณาจากรางวัลห้องเรียนคุณภาพระดับเขตพื้นที่ต้องมีห้องเรียนคุณภาพระดับดีเยี่ยมครบทุกห้องเรียน ร้อยละ ๑๐๐ จึงสามารถขอรับรางวัลโรงเรียนคุณภาพตามแบบคำขอจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาได้

หมายเหตุ รางวัลโรงเรียนคุณภาพ เริ่มใช้ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๔

คำอธิบายเกณฑ์ห้องเรียนคุณภาพ
รายละเอียดองค์ประกอบและเกณฑ์พิจารณาการประเมินห้องเรียนคุณภาพ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต ๑

องค์ประกอบที่ ๑ การประเมินด้านกายภาพ (คะแนนเต็ม ๔๐ คะแนน)

รายการประเมิน	รายการพิจารณาให้คะแนนระดับคุณภาพ
ด้านสภาพแวดล้อมภายใน ๑. ความสะอาดของห้องเรียน ปฐมวัย	๑. พื้นห้องสะอาดสามารถนอนเล่นได้ ๒. อุปกรณ์ วัสดุครุภัณฑ์ในห้องสะอาด ๓. มีที่เก็บที่นอนเด็กครบทุกคน ๔. ชั้นวางรองเท้าครบทุกคน (อาจอยู่นอกห้องเรียน) ๕. ที่เก็บของเล่น/เก็บสื่อเป็นสัดส่วนและสะอาด
๒. พื้นที่อำนวยความสะดวกของเด็ก และครู	๑. มีที่แสดงผลงานเด็ก อาจจัดเป็นแผ่นป้ายหรือที่แขวนผลงาน ๒. มีที่เก็บแฟ้มผลงานเด็กอาจจัดเป็นกล่องหรือจัดแฟ้มรายบุคคล ๓. มีที่เก็บเครื่องใช้ส่วนตัวเช่น แก้ว แปรง ผ้าเช็ดหน้า ของเด็กครบทุกคน ๔. มีที่เก็บเครื่องใช้ครู เช่น อุปกรณ์การสอน เครื่องใช้ส่วนตัว ๕. มีป้ายนิเทศตามหน่วยการจัดประสบการณ์หรือสิ่งที่เด็กสนใจ
๓. พื้นที่ปฏิบัติกิจกรรมและการ เคลื่อนไหว/จัดบริการต่างๆ	๑. มีพื้นที่เด็กทำงาน/กิจกรรมทั้งเดี่ยวและกิจกรรมกลุ่มเล็กและกลุ่มใหญ่ ๒. มีถังน้ำดื่ม แก้วน้ำสำหรับเด็ก ๓. มีที่วัดส่วนสูงและเครื่องชั่งน้ำหนัก ๔. มีเครื่องมือและที่เก็บอุปกรณ์ในการทำมาสะอาด เช่น ถังขยะ ไม้กวาด ไม้ถูพื้น เป็นต้น ๕. มีการจัดเก็บสื่อ อุปกรณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระเบียบ
๔. พื้นที่จัดมุมเล่นหรือมุม ประสบการณ์/สื่อการเรียนรู้	๑. มีมุมประสบการณ์อย่างน้อย ๓-๕ มุม ทั้งนี้ตามขนาดและพื้นที่ของ ห้องเรียน ๒. เด็กได้ใช้สื่อต่างๆ อย่างคุ้มค่าและมีส่วนร่วมในการจัดมุมประสบการณ์ ๓. มีสื่อตามมุมที่เพียงพอต่อเด็กผลัดเปลี่ยนตามหน่วยการจัดประสบการณ์ ๔. มีตารางกิจกรรมประจำวัน ๕. สื่อมีความปลอดภัยและเหมาะสมกับพัฒนาการของเด็ก/มีสื่อเทคโนโลยี ที่จำเป็นและเหมาะสม เช่น คอมพิวเตอร์ (จอ LCD ขนาดใหญ่)

รายการประเมิน	รายการพิจารณาให้คะแนนระดับคุณภาพ
๕. มีแสงสว่างเพียงพอ ต่อการจัดประสบการณ์ มีอากาศถ่ายเทสะดวก ปราศจากกลิ่น เสียงรบกวนสัตว์เลี้ยง/สัตว์แมลงอันตราย	๑. มีแสงสว่างเพียงพอ ๒. มีอากาศถ่ายเทสะดวก ๓. ไม่มีกลิ่นรบกวนเด็ก ๔. ไม่มีเสียงรบกวนเด็ก ๕. ไม่มีสัตว์เลี้ยง เช่น แมว สุนัข สัตว์มีพิษ แมลงที่อันตราย
๖. การตกแต่งห้องประณีต สวยงามเป็นระเบียบและมีข้อตกลงร่วมกันในห้องเรียน	๑. มีป้ายชื่อชั้นเรียน (ไทยและอังกฤษ) สัญลักษณ์ ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ๒. มีข้อตกลงของห้องเรียน ๓. มีป้ายสมาชิกของห้องเรียน ๔. มีการจัดโต๊ะครู/เด็ก เป็นระเบียบตามหลักการจัดห้องเรียนปฐมวัย ๕. ใช้วัสดุ ที่ไม่เป็นอันตรายต่อเด็ก ไม่ใช่สีสะท้อนแสง
ด้านสภาพแวดล้อมภายนอก ๗. สนามเด็กเล่น/ห้องปฏิบัติการ/อาคารประกอบ	๑. สนามเด็กเล่นมีพื้นผิวหลายประเภท เช่น ดิน ททราย หญ้า ๒. มีเครื่องเล่นสนามที่ปลอดภัย ไม่ชำรุด เป็นสัดส่วนที่เพียงพอต่อเด็ก ๓. เด็กไม่เกิดอุบัติเหตุจากสนามเด็กเล่น ๔. มีห้องน้ำเหมาะสมกับเด็กแยกเป็นสัดส่วนที่เหมาะสมกับเด็ก/ปลอดภัยเพียงพอต่อเด็ก อาจต่อเชื่อมกันกับห้องเรียน (มีในห้องเรียนได้) ๕. มีโรงอาหาร/ห้องสมุด /ห้องสื่อ/เรือนเพาะชำ
๘. บริเวณธรรมชาติ/ที่นั่งเล่นพักผ่อน	๑. มีที่นั่งพักใต้ต้นไม้ร่มเงา เช่น ม้านหินอ่อน หรือ วัสดุตามท้องถิ่น ๒. มีพื้นที่ประชาสัมพันธ์/ป้ายนิเทศ ให้ความรู้แก่พ่อแม่ผู้ปกครอง ๓. ปลูกไม้ดอกไม้ประดับเพื่อฝึกให้เด็กได้ดูแลรักษา ๔. ปลูกพืชผักสวนครัวเพื่อให้เด็กได้เรียนรู้และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันที่บ้าน ๕. จัดบรรยากาศภายนอกตามปรัชญาวิสัยทัศน์ของหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยของโรงเรียน เช่น วอลดอร์ฟ ไฮสโคป มอนเตสซอรี สนามเด็กเล่น BBLเล่นตามรอยพระยุคลบาท การบูรณาการ หรืออื่น ๆ

หมายเหตุ ให้พิจารณารายการแต่ละรายการประเมิน โดยตรวจนับรายการที่มีการปฏิบัติหรือจัดทำเทียบกับเกณฑ์การประเมิน นับจำนวน ๑ รายการ ต่อ ๑ ระดับคุณภาพ

องค์ประกอบที่ ๒ การประเมินด้านคุณภาพการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ (คะแนนเต็ม ๓๐ คะแนน)

รายการประเมิน	รายการพิจารณาให้คะแนนระดับคุณภาพ
๑. ข้อมูล/แผนภูมิ เปรียบเทียบ ๓ ปี ย้อนหลัง แสดงผลการพัฒนาการทั้ง ๔ ด้านของเด็ก	๑. มีบันทึกข้อมูลแสดงผลพัฒนาการด้านร่างกาย ๒. มีบันทึกข้อมูลแสดงผลพัฒนาการด้านอารมณ์ – จิตใจ ๓. มีบันทึกข้อมูลแสดงผลพัฒนาการด้านสังคม ๔. มีบันทึกข้อมูลแสดงผลพัฒนาการด้านสติปัญญา ๕. มีข้อมูล ๓ ปีย้อนหลังผลการพัฒนาการทั้ง ๔ ด้านครบถ้วนสมบูรณ์และเป็นปัจจุบัน
๒. ระบบข้อมูลสารสนเทศ และมีการรายงานผู้ปกครองเป็นปัจจุบัน	๑. มีทะเบียนการบันทึกข้อมูลสุขภาพ ๒. มีสมุดรายงานประจำตัวเด็กทุกคนบันทึกเป็นปัจจุบัน ๓. มีสมุดประจำชั้นบันทึกพัฒนาการเป็นปัจจุบัน ๔. มีเอกสารค้นคว้าเกี่ยวกับพัฒนาการของเด็กและอื่นๆ ๕. มีการรายงานข้อมูลสารสนเทศเป็นปัจจุบัน
๓. การศึกษาเด็กเป็นรายกรณี/วิจัยในชั้นเรียน เพื่อการส่งเสริมและช่วยเหลือ	๑. มีการบันทึกข้อมูลเด็กเป็นรายบุคคล ๒. มีการศึกษาเด็กเป็นรายกรณี ๓. มีบันทึกการเยี่ยมบ้าน ๔. มีการสนับสนุนช่วยเหลือเด็ก ๕. มีการวิจัยในชั้นเรียน
๔. ครูมีหลักสูตร/แผนการจัดประสบการณ์ครบตามหน่วยการจัดประสบการณ์ และมีบันทึกหลังการใช้แผนการจัดประสบการณ์	๑. ครูมีหลักสูตรและมีการวิเคราะห์หลักสูตรและกำหนดการจัดประสบการณ์(รายปี/รายภาคเรียน) ๒. ครูมีแผนการจัดประสบการณ์ที่เป็นปัจจุบันและนำไปใช้จริง ๓. มีการประเมิน/ตรวจแผนการจัดประสบการณ์โดยผู้บริหารหรือผู้ได้รับมอบหมายก่อนนำไปใช้ ๔. ครูมีการบันทึกและการประเมินเด็กหลังจัดประสบการณ์ ๕. ครูมีการนำผลจัดประสบการณ์ไปปรับปรุงและพัฒนา
๕. ครูมีนวัตกรรมและสื่อที่หลากหลายในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เด็กมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม	๑. มีนวัตกรรม ๒. มีสื่อการจัดประสบการณ์ที่หลากหลาย ๓. มีสื่อการจัดประสบการณ์ที่เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็ก ๔. เด็กมีส่วนร่วมในการผลิตสื่อ ๕. เด็กได้ใช้สื่อที่มีในห้องเรียน/ใช้อย่างคุ้มค่า ๖. ผลิตสื่อจากวัสดุธรรมชาติ หรือวัสดุเหลือใช้
๖. มีการประชุมและประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองในการพัฒนาเด็กปฐมวัย	๑. มีการประชุมผู้ปกครองอย่างน้อยภาคเรียนละ ๑ ครั้ง (ปีละ ๒ ครั้ง) ๒. ส่งผลงานให้ผู้ปกครองทราบอย่างน้อยภาคเรียนละ ๑ ครั้ง(ปีละ ๒ ครั้ง) ๓. มีโครงการหรือกิจกรรมให้ผู้ปกครองร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับโรงเรียน ๔. มีจดหมายข่าวสารถึงผู้ปกครอง แลกเปลี่ยนเรียนรู้แสดงถึงการร่วมด้วยช่วยกันพัฒนาเด็ก เช่น Line Facebook เป็นต้น ๕. ส่งสมุดรายงานประจำตัวเด็กให้ผู้ปกครองทราบ

หมายเหตุ ให้พิจารณารายการแต่ละรายการประเมิน โดยตรวจนับรายการที่มีการปฏิบัติหรือจัดทำ เทียบกับเกณฑ์การประเมิน นับจำนวน ๑ รายการ ต่อ ๑ ระดับคุณภาพ

องค์ประกอบที่ ๓ การประเมินด้านคุณภาพเด็ก (คะแนนเต็ม ๓๐ คะแนน)

รายการประเมิน	รายการพิจารณาให้คะแนนระดับคุณภาพ
๑. มีผลพัฒนาการทั้ง ๔ ด้านของเด็กโดยคิดร้อยละที่เพิ่มขึ้นในปีการศึกษาที่ผ่านมา	๑. มีผลการพัฒนาการสูงขึ้นทั้ง ๔ ด้าน ได้ระดับ ๕ ๒. มีผลการพัฒนาการสูงขึ้น ๓ ด้าน ได้ระดับ ๔ ๓. มีผลการพัฒนาการสูงขึ้น ๒ ด้าน ได้ระดับ ๓ ๔. มีผลการพัฒนาการสูงขึ้น ๑ ด้าน ได้ระดับ ๒ ๕. มีผลการพัฒนาการไม่สูงขึ้นทั้ง ๔ ด้าน ได้ระดับ ๑
๒. เด็กมีระเบียบวินัย แต่งกายสะอาดและมีสุขอนามัยที่ดี	๑. เด็กมีระเบียบวินัย เช่น เข้าแถวรับบริการ ๒. เด็กแปรงฟันหลังอาหารทุกวัน ๓. เครื่องแต่งกายเด็กสะอาด ร่างกายสะอาด ๔. เด็กปฏิบัติตามข้อตกลงของห้องเรียน ๕. เด็กรู้จักรอคอยในการปฏิบัติกิจกรรม
๓. เด็กสามารถแสวงหาความรู้ด้วยตัวเอง มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ความเป็นไทย	๑. เด็กมีความสนใจ ใฝ่รู้ กระตือรือร้น รู้จักใช้คำถามเพื่อหาคำตอบ ๒. เด็กมีนิสัยรักอ่าน เช่น การเข้าใช้มุมหนังสือ ๓. เด็กมีมารยาทตามวัฒนธรรมไทย ๔. เด็กพูดจาสุภาพ อ่อนน้อม ๕. เด็กร่วมอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย เช่น ร่วมกิจกรรมวันสำคัญต่างๆ
๔. เด็กสามารถใช้สื่อประกอบการเรียนรู้ได้อย่างหลากหลาย	๑. เด็กได้ใช้สื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย ๒. เด็กได้ใช้สื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับวัย ๓. เด็กมีส่วนร่วมในการผลิตสื่อการเรียนรู้ที่มีในท้องถิ่น ๔. เด็กใช้สื่อการเรียนรู้และเก็บคืนเข้าที่ทุกครั้ง ๕. เด็กใช้สื่อการเรียนรู้วิถี/ปลอดภัย/อย่างคุ้มค่า เช่น รมัตระวังไม่ให้ตัวเองเป็นอันตราย ไม่ให้สื่อเกิดความเสียหาย รู้เท่าทันสื่อ (ครูต้องสอน)
๕. เด็กมีค่านิยมตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง มีความรู้เรื่องชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่น	๑. เด็กรู้จักเลือกซื้ออาหารที่มีประโยชน์คุ้มค่า ๒. เด็กรู้จักประหยัด อดออม เช่น การใช้สิ่งของ การออมเงิน ๓. เด็กมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ๔. เด็กมีความรู้เรื่องชุมชน และภูมิปัญญาท้องถิ่นของตนเอง ๕. เด็กมีค่านิยมตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงเหมาะสมกับวัย
๖. เด็กมีสมรรถนะตามวัย กล้าแสดงออก มีความมั่นใจในตนเอง ร่าเริงแจ่มใส มีน้ำใจ และมีความสุขหรือร่าเริง	๑. เด็กกล้าพูด กล้าบอก สามารถแก้ปัญหาได้ตามวัย ๒. เด็กมีความมั่นใจในตนเอง ๓. เด็กมีความร่าเริงแจ่มใส ๔. เด็กมีน้ำใจ รักเพื่อน เอื้อเฟื้อแบ่งปัน ชื่นชมยินดีกับผู้อื่น ๕. เด็กสามารถแสดงออกด้านดนตรี และศิลปะสร้างสรรค์ได้

หมายเหตุ ให้พิจารณารายการแต่ละรายการประเมิน โดยตรวจนับรายการที่มีการปฏิบัติหรือจัดทำเทียบกับเกณฑ์การประเมิน นับจำนวน ๑ รายการ ต่อ ๑ ระดับคุณภาพ

แบบประเมินห้องเรียนคุณภาพระดับปฐมวัย
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต ๑
ปีการศึกษา .....

ข้อมูลทั่วไป

๑. ห้องเรียน / ห้อง.....โรงเรียน.....
 กลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแบบบูรณาการ .....อำเภอ.....จังหวัดศรีสะเกษ
๒. จำนวนเด็ก.....คน
๓. ครูผู้รับผิดชอบ/ครูประจำชั้น.....
๔. ผู้อำนวยการโรงเรียน.....

องค์ประกอบที่ ๑ การประเมินด้านกายภาพ (คะแนนเต็ม ๔๐ คะแนน)

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ				
	๑	๒	๓	๔	๕
บรรยากาศในและนอกห้องเรียนที่มีคุณภาพสู่มาตรฐาน					
๑. ความสะอาดของห้องเรียนปฐมวัย					
๒. พื้นที่อำนวยความสะดวกของเด็กและครู					
๓. พื้นที่ปฏิบัติกิจกรรมและการเคลื่อนไหว/จัดบริการต่างๆ					
๔. พื้นที่จัดมุมเล่นหรือมุมประสบการณ์/สื่อการเรียนรู้					
๕. มีแสงสว่างเพียงพอ ต่อการจัดการเรียนการสอน มีอากาศถ่ายเทสะดวก ปราศจากกลิ่น เสียงรบกวน และสัตว์เลื้อย สัตว์ แมลงอันตราย					
๖. มีการตกแต่งห้องประณีต สวยงามเป็นระเบียบและมีข้อตกลงร่วมกันในห้องเรียน					
๗. สนามเด็กเล่น/ห้องปฏิบัติการ/อาคารประกอบ					
๘. บริเวณธรรมชาติ/ที่นั่งเล่นพักผ่อน					
รวมระดับคะแนน					
รวมคะแนนทั้งหมด					

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

องค์ประกอบที่ ๒ การประเมินด้านคุณภาพการจัดประสบการณ์การเรียนรู้
(คะแนนเต็ม ๓๐ คะแนน)

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ				
	๑	๒	๓	๔	๕
คุณภาพการจัดประสบการณ์การเรียนรู้					
๑. มีข้อมูล/แผนภูมิเปรียบเทียบ ๓ ปีซ้อนหลัง แสดงผลการพัฒนาการทั้ง ๔ ด้านของเด็ก					
๒. มีระบบข้อมูลสารสนเทศ และมีการรายงานผู้ปกครองเป็นปัจจุบัน					
๓. มีการศึกษาเด็กเป็นรายกรณี/วิจัยในชั้นเรียน เพื่อการส่งเสริมและช่วยเหลือ					
๔. ครูมีหลักสูตร/แผนการจัดประสบการณ์ กำหนดการจัดประสบการณ์รายปี/รายภาคเรียน และมีบันทึกหลังการใช้แผนการจัดประสบการณ์ครบ					
๕. ครูมีนวัตกรรม สื่อการจัดประสบการณ์ที่หลากหลายเด็กมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้					
๖. มีการประชุมและประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองในการพัฒนาเด็กปฐมวัย					
รวมระดับคะแนน					
รวมคะแนนทั้งหมด					

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แบบสรุปผลการประเมินห้องเรียนคุณภาพพระดับปฐมวัย ภาคเรียนที่.....ปีการศึกษา .....
 กลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแบบบูรณาการ.....อำเภอ.....
 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต ๑

ที่	ชื่อ - นามสกุล	โรงเรียน	ชั้นที่สอน	คะแนน	ระดับคุณภาพ	ผ่านเกณฑ์ / ไม่ผ่านเกณฑ์
๑						
๒						
๓						
๔						
๕						
๖						
๗						
๘						
๙						
๑๐						
๑๑						
๑๒						
๑๓						
๑๔						
๑๕						
๑๖						
๑๗						
๑๘						
๑๙						
๒๐						
๒๑						
๒๒						
๒๓						
๒๔						
๒๕						

ลงชื่อ.....ประธานกรรมการ
 (.....)

ลงชื่อ.....กรรมการ
 (.....)

ลงชื่อ.....กรรมการ
 (.....)

ลงชื่อ.....กรรมการ
 (.....)

ลงชื่อ.....กรรมการ/เลขานุการ
 (.....)

แบบสรุปผลการประเมินห้องเรียนคุณภาพระดับปฐมวัย ระดับเขตพื้นที่การศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต ๑
ปีการศึกษา .....

ที่	ชื่อ - นามสกุล	โรงเรียน	ชั้นที่ สอน	คะแนน	ระดับ คุณภาพ	ผ่านเกณฑ์ /ไม่ผ่าน เกณฑ์
๑						
๒						
๓						
๔						
๕						
๖						
๗						
๘						
๙						
๑๐						
๑๑						
๑๒						
๑๓						
๑๔						
๑๕						
๑๖						
๑๗						
๑๘						
๑๙						
๒๐						
๒๑						
๒๒						
๒๓						
๒๔						
๒๕						

ลงชื่อ.....ประธานกรรมการ
(.....)

ลงชื่อ.....กรรมการ
(.....)

ลงชื่อ.....กรรมการ
(.....)

ลงชื่อ.....กรรมการ
(.....)

ลงชื่อ.....กรรมการ/เลขานุการ
(.....)

**แบบคำขอรับรางวัลโรงเรียนคุณภาพ
เริ่มใช้ ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๔**

ข้อมูลพื้นฐาน

คำชี้แจง โปรดกรอกข้อมูลของโรงเรียนตามสภาพความเป็นจริง

๑. โรงเรียน.....กลุ่มเครือข่าย.....
เบอร์โทรศัพท์.....อีเมล.....
ชื่อผู้อำนวยการโรงเรียน.....
๒. จำนวนนักเรียน.....คน จำแนกเป็นระดับก่อนประถมศึกษา.....คน
ประถมศึกษา.....คน
มัธยมศึกษา.....คน

เป็นสถานศึกษาขนาด (.....) ใหญ่ (มากกว่า ๕๐๐ คน)
(.....) กลาง (๑๒๑ - ๕๐๐ คน)
(.....) เล็ก (น้อยกว่า ๑๒๑ คน)

๓. จำนวนครูในโรงเรียนทั้งหมด.....คน
จำแนกเป็น ข้าราชการครู.....คน พนักงานราชการ.....คน
ครูอัตราจ้าง(ระบุจบ.....) .....คน

พี่เลี้ยงเด็กพิการเรียนรวม.....คน

อัตราครูในโรงเรียน .....อัตรา ขาดครู.....อัตรา

๔. ประเภทของสถานศึกษา (โปรดระบุประเภทโรงเรียนตามโครงการและปี พ.ศ.เป็น ระบุได้มากกว่า ๑ ประเภทตามสภาพความเป็นจริง)

- (.....) โรงเรียนในฝัน .....
- (.....) โรงเรียนดีประจำตำบล.....
- (.....) โรงเรียนต้นแบบ/ นวัตกรรม/แกนนำ(ระบุ).....
- (.....) สถานศึกษาพอเพียง ระดับ .....แบบอย่าง (ประกาศจากกระทรวง ศธ.)
.....ผลงานปฏิบัติเป็นเลิศฯ(ประกาศจากกระทรวง ศธ.)
.....ศูนย์การเรียนรู้ฯ (ประกาศจากกระทรวง ศธ.)
- (.....) โรงเรียนประชารัฐ
- (.....) อื่น ๆ.....

ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ

คำชี้แจง โปรดบันทึกข้อค้นพบจากการดำเนินงานตามแนวปฏิบัติโรงเรียนคุณภาพตามสภาพความเป็นจริงจากสิ่งที่พบในแต่ละประเด็น

จุดเด่น/โอกาสที่ทำให้กระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาประสบผลสำเร็จ

จุดที่ควรพัฒนา/อุปสรรคที่ทำให้กระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาไม่ประสบผลสำเร็จ

วิธีปฏิบัติที่ดี(Best Practice) ที่ค้นพบในระดับสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา

แบบสรุปลักษณะห้องเรียนคุณภาพระดับเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อขอรับเป็นโรงเรียนคุณภาพ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต ๑
ประจำปีการศึกษา.....

ที่	โรงเรียน	จำนวน ห้องเรียน ทั้งหมด	จำนวน ห้องเรียน คุณภาพทั้งหมด	หมายเหตุ
๑				
๒				
๓				
๔				
๕				
๖				
๗				
๘				
๙				
๑๐				
๑๑				
๑๒				
๑๓				
๑๔				
๑๕				
๑๖				
๑๗				
๑๘				
๑๙				
๒๐				
๒๑				
๒๒				
๒๓				
๒๔				
๒๕				

แนวทางการใช้แบบประเมินห้องเรียนคุณภาพ : โรงเรียนคุณภาพ

ผู้เกี่ยวข้องสามารถนำเครื่องมือดำเนินงานไปใช้ในกิจกรรมดำเนินงาน นิเทศ ติดตาม ตรวจสอบ และ ประเมินห้องเรียนคุณภาพ : โรงเรียนคุณภาพ ดังนี้

ฉบับที่	เครื่องมือ	การนำไปใช้	
		กิจกรรม	วิธีการ
๑	แบบประเมินห้องเรียนคุณภาพ	-เยี่ยมห้องเรียน นิเทศ ติดตามและประเมินผล -ทบทวนการปฏิบัติงานของครูผู้สอน -นิเทศภายในโรงเรียน -ประเมินห้องเรียนคุณภาพ -ยกย่องเชิดชูเกียรติ	เก็บข้อมูลสังเกตบริบท/กายภาพห้องเรียน การจัดห้องเรียน ตรวจสอบเอกสารหลักฐานประจำชั้นเรียน สังเกตการจัดการเรียนรู้ของครู สังเกตพฤติกรรมนักเรียน สัมภาษณ์นักเรียน สัมภาษณ์ครูและสะท้อนผล
๒	แบบประเมินโรงเรียนคุณภาพ	-นิเทศ ติดตามและประเมินผลการบริหารจัดการโรงเรียน -ทบทวนการปฏิบัติงานของโรงเรียน -ประเมินโรงเรียนคุณภาพ -ยกย่องเชิดชูเกียรติ	เก็บข้อมูลสังเกตบริบท กายภาพโรงเรียน ตรวจสอบเอกสารหลักฐาน สังเกตพฤติกรรมบุคลากรในโรงเรียน และสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้อง และสะท้อนผล

คณะทำงาน

ที่ปรึกษา

๑. ว่าที่ร้อยตรี ทวีศักดิ์ นามศรี ผู้อำนวยการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต ๑	
๒. นางสาวรุ่งอรุณ เมธาภักทรกุล	รองผู้อำนวยการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต ๑
๓. นายชาญวุฒิ ศรเพชร	รองผู้อำนวยการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต ๑
๔. นายคำโพธิ์ บุญสิงห์	รองผู้อำนวยการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต ๑
๕. นายรังสฤษดิ์ บุญรอง	รองผู้อำนวยการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต ๑

จัดทำคู่มือห้องเรียนคุณภาพระดับปฐมวัย

๑. นายทองคำ จันทร์โสภาก	ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา
๒. นางกรรณิกา ชุขันธ์อิน	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
๓. นางพัศลินี ภัคดิสมัยวงศ์	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
๔. นางสาวประพิชสร กรมเมือง	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
๕. นางวายุรีย์ ศิริโชติ	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
๖. นางทอปัด บุขบงก์	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
๗. นางมาริษา อุทธิเสน	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
๘. นางสาวอมรรัตน์ แก้วสิงห์	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
๙. นางสาวศันธณีย์ โคตรวงศ์	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
๑๐. นายอดิศักดิ์ พละศักดิ์	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
๑๑. นางรวีกานต์ โพธิ์ศรี	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
๑๒. นางวิโรรัตน์ เครื่องทอง	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
๑๓. นางนันทน์ภัส ปภินวัช	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
๑๔. นางจนาวรรณ เมธาภักทรกุล	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
๑๕. นางสาวพิจิตรา ไชยรัตน์	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
๑๖. นางช่อผกา พวงมาเทศ	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการ
๑๗. นางภาวดี สมาน	เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน

คณะกรรมการบรรณาธิการกิจ

๑. นายทองคำ จันทร์โสภาก	ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา
๒. นางกรรณิกา ชุขันธ์อิน	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
๓. นางนันทน์ภัส ปภินวัช	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
๔. นางจนาวรรณ เมธาภักทรกุล	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ

พิมพ์/เรียบเรียง /รูปเล่ม

๑. นางจนาวรรณ เมธาภักทรกุล	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
๒. นางสาวศันธณีย์ โคตรวงศ์	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
๓. นางสาวพิจิตรา ไชยรัตน์	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
๔. นางภาวดี สมาน	เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน

ปก

๑. นางสาวประพิชสร กรมเมือง	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
๒. นางสาวอมรรัตน์ แก้วสิงห์	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
๓. นายอดิศักดิ์ พละศักดิ์	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ

